

Izhaja trikrat na teden v šestih izdanjih, in sicer: vsak torek, četrtek in soboto, zjutranje izdanje opoldne, večerno izdanje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilogi ter s „Kazipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h ali gl. 6 60
pol leta 6 . 60 3 30
četrť leta 3 . 40 1 70
Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1 60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solski ulici in Jellersitz v Nanski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

SOČA

(Večerno izdanje).

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Bog in narod!

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

O Jugoslovanih v delegacijah.

V Gorici, dne 28. maja.

V petek je bilo v Budimpešti, kjer zborujejo delegacije, govora tudi o Jugoslovanih. Vrhli češki delegat Kaftan je ošibal v svojem izvrstnem govoru avstrijsko vnanjo in notranjo politiko ter je čel gledé na obstoječo trozvezo, da so proti Italiji cesarju udani Tiroli in Jugoslovani trdna obramba, ko bi avstrijski državniki le umeli utrditi ta naravni zid. Slovenski delegat Vencejz pa je dejal, da južna meja po svoji zemljepisni legi in zvestobi južnih narodov je obramba države. Namesto da bi to mejo utrjevali, se godi nasprotno baš vsled trodržavne zveze. Italijanstvo, nemštvo in mažarstvo ovira Jugoslovane v gospodarskem, kulturnem in narodnem razvoju. Politični ideal Slovencev in Hrvatov je združenje vseh narodov svoječasne Hrvatske v okviru habsburške monarhije. To je stari ilirski program, in avstrijski cesar ima še danes naslov „rex Illyriae“. Zveza z Italijo je Avstriji in Jugoslovanom prej na škodo nego na korist. Jugoslovani so prepričani, da se baš vsled te zveze zanemarjajo Dalmacija in druge primorske dežele. Slovenci in Hrvatje ne zahtevajo, kar je sosedovega, toda glasno morajo ugovarjati proti vednemu zatiranju, ki se s pomočjo državne avtoritete vrši povsod v javnem življenju. Prednosti italijanskega življa so menda priprave za bodoče dogodke, katere morejo le Jugoslovani preprečiti.

Istinite besede! Le žal, da vlada ima gluha ušesa za taka pritoževanja, zlasti pri nas v primorskih deželah, kjer smatra le Lahe za svojo „trdno obrambo“ in za svoj „naravni zid“ proti Italiji. Vlada ne upošteva Slovanov v naših deželah, ne pusti jim do naravnega raz-

vitka niti na gospodarskem polju, posebno pa ne v narodnostnem pogledu, marveč jih potiska in drži nazaj, da jim lože Lahi stojé na površju v splošni veljavi na vsako stran.

Vlada tira svojo politiko vedno dalje po tistem zloglasnem sistemu, kateri nas mori na vseh koncih in krajih v prilog Lahom. Po tem sistemu se vlada briga za „trdno obrambo“ in za „naravni zid“, kateri naj tvorijo Slovani, le takrat, kadar treba izvršiti kaka hlapčevska dela, ali pa, ako bi buknila vojna ter bi želje naših primorskih vročerkvni Lahončkov se imele izpolniti tako, da bi peterorogata zvezda prisvetila čez obmejno Idrijo, o takrat bi si vlada iskala „trdno obrambo“ in „naravni zid“, če bi jih le dobila — ali kdo se bo brigal za prihodnost! Naša vlada se je že zdavnaj odvadila, skrbeti za prihodnost, ustvarjati trdne podlage za trajen mir v državi med narodi, za prospeh trgovine in obrti ter splošnega napredka! Za to jej ni več mar — temveč podobna je lehkochivki, ki živi le od danes do jutri!

S tako „od danes do jutri“-politiko pa je tudi pripravila državo v tisto zagato, v kateri se sedaj nahaja....

V namestništveni palači v Trstu sicer dobro vedo, da nas ne popihnejo kar čez noč s pozorišča, grof Goëss ve, da slovanski živelj v naših deželah je čil, da se dviga v narodni zavednosti, da se vedno bolj upira vladnemu pehanju v laško žrelo, vse to dobro vedó visoki gospodje v Trstu, ali baš zato podvojajo, potrojajo pritisk na nas in še tim lože, ako srečajo na svojem potu tako udanostno politiko, kakoršno gojé naši „voditelji“ na Goriškem.

Ali med slovensko-hrvatskim narodom v naših deželah živi in se vedno širi struja, ki prav presoja delovanje vlade nad nami, ki ve čedalje bolj ceniti svojo lastno moč ter pripravljati ljudstvo na odpor proti zatiralcem, kakor ga zaslužijo. Vsak hlapec se naveliča biča svojega gospodarja in tako se nave-

ličajo tudi Slovani v naših deželah biti le „trdna obramba“, ki ščiti mogočnika, kadar treba, ali dobiva za plačilo le udarce s pletenim bičem....

Čim večji je pritisk, tim bolj moramo učiti ljudstvo, da izve, odkod izvira toliko nadlog, ki ga tarejo, da izve, kje so naši prijatelji in neprijatelji, ter se vé obnašati ob raznih primernih prilikah, kakor kedo zasluži....

V to delo zastavimo svoje sile in tisto „trdno obrambo“ in tisti „naravni zid“ obrnemo tako, da bosta služila nam samim v bran proti našim nasprotnikom, pa naj se imenujejo tako ali tako...

„Tiho delovanje“ — slepilo.

I.

Potem, ko smo mi že označili povsem nepristransko zadnje zasedanje deželnega zbora ter povedali živo istino, da baš to zasedanje nam je pokazalo, kako daleč se imamo do ravnopravnosti ob vstrajnosti Lahov na svoji poziciji in ob mladenosti Slovencev, je začela „Gorica“ v svoji zadnji številki prinášati pod naslovom „Tiho delovanje“ članke, katerim je namen, baviti se z zadnjim zasedanjem dež. zbora.

Začenja prav slovesno, spominjaje se, da sta se udeležila otvoritvene seje v prvi vrsti kardinal in v drugi tržaški namestnik, čes kaj takega še ni bilo. Ako sta bila prisla otvarjat naš deželni zbor v znamenju ravnopravnosti v naši deželi, v znamenju zagotovila, da bo vladala v zasedanju nepristranost napram laškim kakor slovenskim potrebam in zahtevam, da končno izgine iz našeg. deželnega zbora tisto tako britko občutljivo nadvladje Lahov nad Slovenci, nò, potem bi bili tudi mi ta dva visoka dostojanstvenika pozdravili z veseljem, tako pa tega ni bilo mogoče storiti, ker prisla sta otvarjat deželni zbor v svesti si, da pojde vse tako, kakor želé vlada in Lahi, kajti poprej že je bil kapituloval pred njima dr. Gregorčič! Slutili smo to, slovesno otvarjanje nas je v tem utrdilo, in tekotom zasedanja smo videli, kako se

neko Markovo pismo, katero, kakor je dejal, je bilo najdeno na pisalni mizi gospodarjevi. Sočutje in strah sta preletela Ermelindo takó, da je njeno srce močno občutilo tudi to Markovo nesrečo, čeravno je bila že od prej neizrekljivo pobita vsled svojega materinega trpljenja. Mraz jo je spreletel, in stresla se je vsa. Prejeto pismo je shranila v nedri, kajti tačas bi ga ne bila mogla niti odpreti, kaj še-le prebrati. Vsa zmamljena in skoro onesveščena se je spustila na neko stolico.

Lupo je nemudoma zopet skočil na konja in odjezdil naravnost v Milan, da bi poiskal tam Ottorina, kateri ga je sedaj utegnil potrebovati. Vsi so bili presenečeni, a kdo bi mogel še-le dopovedati, kakó je bil prestrašen in pobit grof. In v istini, to ni bila malenkost, da je on bil v takó tesni zvezi z možem, katerega, kakor se je slišalo, so dali ubiti mogotci, ker so bili prišli na sled neki zaroti. Kaj takega bi bilo lahko prvi hip spravilo v skrb tudi manj boječega moža nego je bil on.

Toda Azzone, najbrž tudi sam prestrašen radi velike razsežnosti razkrite zarote, je premislil, da bi storil še najbolje, ako bi pustil vse v miru, in ne bi dregal v to srenovo gnjezdo. In takó

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 3. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 9.

Dopis naj se pošilja le uredništvu.
Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošilja le upravnistvu.

Neplačanih pisem ne sprejemlje ne uredništvo ne upravnistvo.

Oglasi in poslanice

se računajo po pet- vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček tiska in zalaga razen „Soče“ in „Primorca“ še „Slovansko knjižnico“, katera izhaja mesečno v snopiščih obsežnih 5 do 6 pol ter stane vsletno 1 gl. 80 kr. — Oglasi v „Slov. knjižnici“ se računajo po 20 kr. pet- vrstica.

slutnja vresničuje od seje do seje, kako vsled kapitulacije dr. Gregorčiča padamo v ravnopravnem smislu nazaj, nazaj....

Tam, kjer je preveč c. kr. in pa visoko duhovske slovesnosti, tam pač za naš ubogi slovenski narod ne klije koren, iz katerega bi nam vzrasli boljši časi, marveč tam vsklije nam le cvetka ponižnosti in udanosti do svojih mogočnih nasprotnikov...

„Gorica“ meni, da so sli letos slovenski poslanci v deželno zbornico brez ugovora in dogovora, navidezno brezpogojno, ne le s prepričanjem, temveč s popolno gotovostjo, da dosežejo vsaj glavni del svojih opravičenih zahtev, kar prej ni bilo mogoče. Kot zagotovila, da se vse to zgodi, smatra „Gorica“ okolnost, da poteka šestletna doba, da dež. glavar (— o jej! —) je želel, da bi prišl. do sprave in skupnega delovanja; da so to zahtevali tudi laški interesi „in mogoče še v večji meri nego slovenski“ (!), da bomo obhajali letos 400-letnico združitve s habsburško hišo, vse to da je bilo porok, da vse dosežejo, kar se prej ni dalo.

Odgovor na to besediljenje je prav kratek. Dr. Gregorčič se je udal brezpogojno prigovorom kardinala in deželnega glavarja, da naj pride s slovenskimi poslanci v dež. zbor, kjer se bo dobilo mäsikaj tudi za Slovence v gmotnem pogledu, kar sicer tiče slovenskemu delu dežele tako ali tako in se je dobivalo vsako leto. Namen bojev v deželnem zboru in v abstinenci pa vendar ni bil le ta: pridobiti v „gmotnem pogledu“ vse to, kar tiče Slovincem, marveč, menimo, tudi ta, postaviti našo pozicijo tako visoko, da bo jednaka laški v deželnem zboru, da se bo moglo reči: goriški deželni zbor skrbi jednako za Lahe in Slovence, v njem sta ravnopravna oba deželna jezika ter v njem na sploh se obravnajo potrebe in interesi prebivalstva na enak način. Dr. Gregorčič od vsega tega ni dosegel s svojo abstinenco niti trohice, marveč vsled divje gonje proti dr. Tumi in pozneje proti celi naši narodno-napredni stranki se je udajal od dneva do dneva bolj klerikalnemu uplivu, h kateremu se je pridružil še strah pred izgubo mandata, in mož je šel ter obljubil kardinalu in dež. glavarju, da se vrne v deželni zbor, čes, na

se ni nič slabega dogodilo ne le grofu Del Balzo, katerega je več nego zadosti ščitila njegova premalenkostna veljava, ampak celó najmogočnejšim in najdrznejšim Markovim prijateljem in pri-stašem.

V tem so veselo napredovala pogajanja v dosego sprave Viscontijev s cerkvijo. Papež, ki je bil že naklonjen milanskemu gospodarju, ker se je bil ta takó odločno uprl proti Bavaru, ni verjel, ali je vsaj kazal, da ne veruje vesti, da bi bil on kriv smrti svojega strica. Oprostivši torej cerkvenega izobčenja njega in njegovo družino, je odpravljal cerkveno prepoved, ki je bila že toliko časa proglašena nad mestom in deželo. Povsod so radi tega prirejali čudovite slovesnosti in veselice. Posvetna gospoda, ki se je bila polastila duhovskih posestev, jih je povrnila mašnikom, ki so se vračali od vseh strani. Takó se je tudi postavni opat sv. Ambroža, Astolfo da Lampugnano, vrnil v nekdanji samostan, v katerem ga ni bilo že toliko časa, ter je dobil nazaj vsa samostanska posestva in takó tudi svoje pravice čez Limonto. Koj ko je prišel v Milan, je napisal dolgo pismo vaškemu župniku, v katerem je pohvalil njega in vse Limontine zaradi njihove zve-

MARCO VISCONTI

ZGODOVINSKI ROMAN

—*

Italijanski napisal Tommaso Grossi.

(Italje)

Po tej izjavi, katera je bila potrebna, bi mislili, da nam ni treba drugega praviti, ker po smrti junaka povesti je ta prav za prav končana. A mi, z dovoljenjem svojih bralcev, hočemo vendar povedati še kako besedo o onih osebah, ki so bile toliko časa na pozorišču. To hočemo storiti še najbolj radi naših prijaznih bralk, ker vemo, da se one zanimajo za osebe, s katerimi se dlje časa bavijo, tudi če niso iste osebe Bog vé koliko vredne. Gotovo jih k temu bolj nagiba njim lastna ljubeznjivost nego prednosti imenovanih oseb. Zató jim je treba priznati; toda kaj pravimo? hvaležni jim moramo pač biti, da želijo izvedeti še kaj tudi o drugih udeležencih pri naši povesti.

Vsekakor se pa ni treba ustrašiti, ker bomo skušali opraviti prav na hitrem.

lak, ki se sili v vladu, katere pomoč mi ulegno priti, se prav in slovenskemu ljudstvu pokazem, da vse to sem Vam priporočil, da se ne odločite za nobeno podpre, da sili, toliko, za kmetijstvo, sem dosegel to in ono, za učitelstvo, itd. Tisto stremijo po ravnopravnosti, pa se že da videti, saj je prav, v nenehni klerikalnega programa, katerega se je oklepal dr. Gregorčič vedno tesneje, dokler se ga ni oklenil popolnoma.

Slovenski poslanci so vstopili v deželni zbor brez vsakega zagotovila, da dosežejo vsaj glavni del svojih opravičenih zahtev, kar je pač pokazalo najbolje zasedanje samo. Vse tiste bombastične trditve „Gorice“ o kakem takem zagotovitvi, in celo, da laški interesi so zahtevali deželni zbor, se v večji meri nego slovenski, so le slepilo! Za Boga! Kaj vendar smo dosegli v zadnjem zasedanju deželnega zbora? Ali se je uresničilo le količjak tistega, kar zahtevamo? Ako so bile dovoljene razne običajne podpore tudi slovenskemu delu dežele, to je vendar tako umevno, da ni potreba o tem izgubljati nobene besede. In se pri tem se je merilo z dvojno mero! — V poročilih o deželnem zboru in v člankih po deželnem zboru smo jasno dokazali, v kako veliki meri se je spominjal deželni zbor Furlanije in v primerju v kako majhni našega dela dežele. Govoriti na to stran o kakih vsehpeh v pravem pomenu besede, to se pač pravi: občinstvo slepiti.

Dalje: mi nismo zadovoljni — kakor stranka klerikalcev — da naš dež. zbor da Slovencem le nekaj neobhodno potrebnega, marveč naše zahteve stremé za tem, da moramo biti v njem ravnopravni v polnem obsegu besede! To zahtevo pa so klerikalci zbrisali iz svojega programa, kar je tudi vzrok, da zadnje zasedanje je bilo tako, kakoršno je bilo.

„Gorica“ prihaja na to do trditve, da slov. poslanci so izkoristili izvrstno položaj in „nasprotnikovo zadrego“ ter pridobili več nego so pričakovali največji optimisti! Imenitno! Te trditve so bile sicer že temeljito ovržene, ali mimogrede oziroma se vendar le na „nasprotnikovo zadrego“. Lahki v zadregi! V kakšni neki? Lahki, ki so gospodari položaja v deželi, ki imajo zagotovljeno svojo pozicijo nad Slovenci, tisti Lahki, ki znajo delati tudi zunaj dež. zbora, n. pr. kako lepo so dvignili iz dež. zbora tisto znano vedno prečeto kompenzacijsko točko: agro monfalconese, kako so znali pridobiti si zakon za najemniški krajcar, itd., ti Lahki da so bili v zadregi? — Kdor se predrzne kaj takega pisati, je ali popolen ignorant gledé na razmere v deželi ali pa „politični slepič“! Prvo izključujemo, pač pa rečemo, da v tem pogledu, kakor se v marsikakem drugem, so gospodje okoli „Gorice“ z „ljubljenecem na-

stobe do svojega postavnega gospoda, ter jih pomiloval radi muk, katere so morali prestopiti pod vsiljenim opatom. Temu niso izostali običajni primki, kakor: razkolnik, krivoverec, čarovnik, satanov hlapec. Najboljše je pa prišlo pri koncu pisma, da je namreč vaščanom radi prestanih krivic priznal razne olajšave in predprave.

Naši vrli gorjani so z veliko slovesnostjo zopet odprli svojo cerkvico svetega Bernarda. Da bi se nekoliko šplaval za ves tisti čas, ko je moral ostati tih, je sedaj zvonček nad cerkvijo neprenehoma zvonil tri dni in tri noči; kajti otroci in odrasli so si kar pulili vrv iz rok; plezali so celo na streho in ga tam gori gugali, ter so pritrkavali s klavi in kamenjem. Iz zelenja so napravljali slavaloke, prirejali so sprevođe, imeli zornice, pete maše in večernice, da je bilo kaj. Nazadnje je župnik priredil mašo zadušnico in molitve za vse tiste, ki so bili umrli v času cerkvene prepovedi; in po opravljenih molitvah v cerkvi so po dva in dva šli vsi na pokopališče, spredaj moški zadaj pa ženske, in tam so poklekali in skupno molili. Na vseh tistih sklonjenih obrazih se je opazalo pobožno ganutje. In da si jih je bilo mnogo, ki so imeli vsak svojo posebno domačo žalost, vendar so vsi tisti dobri ljudje sedaj pa sedaj obračali svoje oči proti kapelici, v kateri je bil malo dni prej pri zidu postavljen beli kamen — a na njem izklesano neko ime, drago vsakemu sreč.

(Dalje pride).

roda* vred pravi pristni „politični slepič“! Lahki v zadregi! Kdo se ne smeje?

Gorostasna je tudi trditve „Gorice“, da Slovenci „so dovolili“ Lahom, kar jim po pravici gre. Kaj vendar so „dovolili“? Kaj sploh morejo „dovoliti“, ko so v manjšini, oni pa v večini, ko ž njimi glasuje dež. glavar? Kaj vendar more „dovoliti“ taka manjšina, kakoršna je naša v dež. zboru, taki večini, kakošna je laška? Morda misli dr. Gregorčič na tisto „dovoljenje“, ko se je udal conte Valentinišu, da je dobil ta za obrtno solo v Trzinu več, kakor jej tiče? Gospodje imajo pač nalašč zmedene pojme o glagolu: dovoliti! — Kdor govori tu o kakem dovoljenju, ali ne hodi ta po „nepoštenem potu“, ali ni ta „politični slepič“, če ni celo politično „presmuknen“?

Povzdiga se „Gorica“ končno do grozovite laži, da „so kategorično in nesprosnno zahtevali za svoje volilce in slovensko ljudstvo sploh one pravice, katere jim po vsakem pravu gre“. — Kdaj so to zahtevali? Kje smo videli kak tak pojav? Edino za patrijotični „živio“ v otvoritveni seji se je bil potegnil dr. Gregorčič, „kategoričen“ in „nesprosen“ pa je bil takrat, ko je povzročil v zbornici tisti velikanski skandal, ker je s furlanskim contejem Valentinišom debatiral po laški! Ali se na ta način poteza za pravice slov. naroda?

In ko so ti politični slepiči v članku nagromadili lažij, jih je začela peči vest, zato skušajo, odvrniti od sebe odgovornost za to, če niso vsega dosegli, kar bi želeli. Pravijo:

„Če niso vsega dosegli, kar bi želeli, niso oni krivi, temuč med drugim tudi zelo žalostne razmere v slov. klubu, katere so se javile v listih in zbornici in katere bode treba vsakako pojasniti, da bode ljudstvo videlo in vedelo, kje so njegovi prijatelji in kje — slepiči. V nekaterih zadevah bi bili slov. poslanci lahko bolj odločno in vstrajno zahtevali od nasprotni strani podpor, toda ozir so morali imeti bolj na sovražnika v svojem taboru nego v nasprotnem. Ta je vedno prežil in tuhtal, kakó bi spravil v zadrego večino slov. poslancev in voditelja dr. Gregorčiča.“

„Das also war des Pudels Kern!“ Dr. Gregorčič je priznan mojster v zvrčanju krivde na svojega bližnjega, kar je pokazala znana „Poslanica“ lani, in kar vedo prav dobro tudi gospodje v semenišču ter druga javnost; bomo videli, kako mojsterski se izkaže tudi v zagroženem slučaju.

DOPISI.

V Gorici, 28. maja. (Tutti frutti). — „Ljubljenec naroda“ je začel zopet strasiti po „Gorici“. Takó klepetajo se danes, po tolikih bridkih skušnjah, ki dokazujejo dr. Gregorčiču vso golo istino.... „fimus Troés“, bilo je! Dá, bilo je, a narod danes vidi, da je bogatejši za jedno veliko prevaro. Kdo bi bil rekel še pred dvema letoma, da ta mož tako nizko pade! Pač so se našli rodoljubi, ki so ga dobro poznali, so previdno tudi povedali svoje mnenje, a nikdo jim ni hotel verjeti, imeli smo jih za zavidežne, obrekovalce. Gorje, ako bi bili pred tremi leti nastopili in povedali resnico o dr. Gregorčiču: občutili bi bili vso njegovo jezo, previdno podtaknjeno drugim v usta in pero, — Danes je vsemu konec, tudi o „ljublencu naroda“ ni več duha ne sluha. Tako hitro se vrli kolo usode — za hinavce!

„Prim. List“ vendar včasih nehoté resnic zine. Zadnjič je pripoznal, da se je dovršil na Gorškem prav hiter preobrat, in sicer tako, da je narodno-napredna stranka gospodar položaja v deželi. To priznanje je gotovo huda pljuska v obraz „ljublencu naroda“. Koga je ljubljenec?

Po „Goriški ljudski posojilnici“ se klerikalcem se vedno sline sedé. Vse upanje so postavili zdaj v „krvavo rihto“. Poveri! Dobé odgovor, kakoršen zaslužijo! — Kakor se vidi, je nasprotnike polil prvi članek v „Soci“ (v torek) z mrzlim curkom. Svojim čitateljem nočejo povedati, da ne spravijo posojilnico v nikako zadrego z odpovedmi, marveč da naredé le svojim zapeljancem sitnosti in stroške. Zakaj ne povedó tega? — Sleprijo tudi, češ, kdo vé, čez kolike svoje razpolagajo! Naj le prično s svojo „centrifugalno“, bodo že videli, kako neznatna je njihova moč!

„Gorica“ je silovito zaniniv list v tem pogledu, da ima nasproti „Soci“, dr. Tumi in Gabr. poln koš srčnosti, nasproti vladi in Lahom pa je najkrotkejša jare!

Med „Gorico“ in „Prim. Listom“ je torej trdna zveza; ali je nerazvezljiva, to se danes ne more prerokovati. — Dr. Greg. je torej izpolnil svojo — misijo: pripeljal je svojo strantico srečno pod blagoslovljeno okrilje „Prim. Lista“. Čaka ga rdeč kolar pa zaslužni križec!

Klerikalna gimnazija je najvišji cilj... Ta divno lepa misel je blizu uresničenja. Profesorje tudi imajo! Srečni Slovenci!

Grof Alfred Coronini je šel edino k jedni seji na Dunaj, da je položil obljubo. Od takrat mu teče po 10 gl. na dan dijet! On jih ne porabi za-se, toliko kavalir je; za kakošne „narodne namene“ pojdejo? Za „Norico“?

Čujem, da dr. Pavlica odpové stanovanje „Krojaške zadruge“ pod liberalno streho, kajti: liberalcem niti vinarja, katerega so klerikalci gospodarji!

V Kobarid se sili za notarja neka „Goričanska“ nadulost... Prav, med naše hribovske „bure“ naj gre, mu že oni preženejo lordske muhe!

Nezica „ljubljenca naroda“ je razkrila na trgu prijateljici nov čin „tihega delovanja“. Sprejeli smo ga na znanje. Ona je najmerodajnsi vir!

S Krasa. — (Vladna politika, naše gibanje, ruščina). — Soparno je, od severa se vzdigujejo črni oblaki, vmes šviga blisk za bliskom, in sliši se grom za gromom — tako je v Avstriji, avstrijska ladja pa tiči sredi razburjenega morja. Ali kako smer so jej ubrali vladajoči krogi, to je težavno uganiti. Misliti si pa smemo, da se bližajo nam odločilni trenotki, in da smo na pragu velikih političnih sprememb, ako ne prevrata. Avstrijsko narodno vprašanje je v gordiskem „vozlu“, katerega ni mogoče razvezati brez meča!

Čehi obstruirajo, vsa čast, čemu si pustiti metati pesek v oči s praznimi obljubami! Kje ste slovenski poslanci, čemu ste hlapčevali toliko let, ali kaj ste dobili? Ostanke raz bogato obloženo mizo, pri kateri so se mastili in se še maste Nemci in Lahki, in sedaj ste dobili službo strežaja pri istih, ki vas vsled tega opravičeno prezirajo! Ali proč s tem! Stopite za Čeha in napovejte vladi boj, boj za enakopravnost, boj za obstanek našega narodnega prava!

Vlada ima seveda velike obljube, posebno kadar je v skripcih, kakor sedaj pred Čehi. In zato hiti z velikimi gospodarskimi obljubami na dan.

(Zaplenjen jeden stavek).

Kdo naj vladi kaj veruje? Ker kar nam danes obljubi, nam jutri odvzame. Skrivna politika avstrijske vlade napram nam Slovanom se goji, ne na Dunaju, ampak v Berlinu! In ravno gospodarsko vprašanje je vrgla vlada sedaj na dan, da bi se ji s tem dovolilo državne potrebe, potem pa z Bogom! S tem je hotela prisiliti Jugoslovane, Poljake in nemške konservative, da bi napadli Čeha in jih odvrnili od obstrukcije, in s tem vlado rešili, Čeha in seba pa strmoglavili. To pa ne gre, z vlado treba obračunati. In slovenski poslanci naj solidarno postopajo s Čehi, do skrajnosti, brez prave solidarnosti in odločnosti ne pridemo nikdar do pravega cilja, do istega cilja, ki nas reši tujega jarma.

Bliža se zarja slovanskega stoletja, t. j. istega stoletja, ki nas mora rešiti okov in spon hlapčevstva. Podreiti moramo iste skale med nami Slovani, ki nas omejujejo. Da pa to dosežemo in izvršimo, treba nam je dela in dela, treba nam je krepke organizacije, prave solidarnosti, medsebojne ljubezni in slobode, da bodemo z roko v roki in trdni zvezi korakali do zaželjenega nam cilja, ki nas more rešiti, zato nam pa je treba še enkrat dela!

Zalibog, mi Slovenci smo sicer živ, dobromisleč, svobodoželjen, ali mali narod, primerjati se ne moremo z drugimi nam bratskimi narodi, ker v prvi vrsti nimamo potrebnih srednjih in viših sol, odtod izvira tudi pomankanje narodne inteligence. Vzrok je tudi velik, da slovensko farizejstvo je za napredek, narodno gibanje in sploh kulturo, prava kuga! V zadnjem času so mnogi že spoznali, kako pogubnosno smer da je ubralo naše klerikalstvo. Da se pa ubrenimo in rešimo spon farizejstva, treba nam je prave svobodomiselnosti in solidarnosti s slovanskimi narodi, posebno pa s Čehi. Ž njih pomočjo smemo zreti v bodočnost in pričakovati slovanskega vstajenja — rešitve dan!

V sedanji dobi živo sili na dan vprašanje o vseslovanskem jeziku, mnogi se ukvarjajo o prenaredbi ruskega v erkah itd., to pa je vse puhlo, zakaj ruski neizmerni narod in ruska književost se ne da prednrgaciti brez velikih zgub. Torej za obceslovanski jezik nam ni treba drugega kakor učiti se ruščine, katera zavzema danes mesto in veljavo svetovnega jezika. Žalibog, za učenje ruskega jezika nas močno ovira avstrijska vlada, vzgled v Ljubljani, ko so hoteli se začeti učiti ruski! Nemci ženo velik krik proti ruščini, češ, da s tem gojimo panslavizem! Oni pa se je z največto vnmemo hité učiti! — Kranjski Slovenci so vstanovili v Ljubljani in Idriji „ruska kružka“, ali to je še premalo, Primorci nimamo nič!

— V Trstu je ruščina velikega pomena zaradi trgovine z Balkanom in Rusijo. Pa tudi če sodimo s splošnega svojega stališča glede medsebojnega razumevanja, moramo priti do sklepa, da le ruščina bo in mora biti naš splošni obtevalni jezik.

Goriška tiskarna (A. Gabršček) je izdala ročni „rusko-slovenski slovar“, ki je prav izvrsten za vajo v ruščini, vseslovansko glasilo v ruščini tudi imamo, in sicer „Славянский Вѣстник“, katerega uredi „Митрофанъ Н. Бегичевъ“ VIII. Bennagasse 22. na Dunaju. List se peča z vseslovanskimi vprašanji in tudi s trgovino z Balkanom in Rusijo, pri listu so najveljavniši slovanski sodrudniki.

Kako lepa prilika za učenje, posebno za mladino! Novi časi nastajajo, vse se giblje, zganiti se moramo tudi mi!

Opomba uredništva. — Dopis je pisal kmetki mladenič na Krasu. Priobčujemo ga kot znak, kako se giblje in uči naša napredna mladina. Bodi drugim v posnemo!

Iz Loga pod Predelom. — Resnici na ljubo prosim Vas, gosp. urednik, da dovolite i meni pr. torček v Vašem cenjenem listu za sledečih par vrtic, katere pa naj bi bile ob enem tudi zaključek tega nepotrebnega dijaloga.

V 60. in tudi v 47. št. cenjene „Soče“ se bruha žolt na tukajšnjega gg. župana in kurata glede premestitve tukajšnje pošte.

Da bodele vedeli, g. urednik, kako v prihodnje ravnati, pojasnim Vam, kako je bila ta stvar prav za prav.

Lansko leto so prosili štirje ložki uradi slav. c. k. pošto in brzojavno ravnateljstvo v Trstu, da bi se premestila pošta iz Spodnjega v Srednji Log, ker edino sem, kot v središče občine, tiče tudi pošta, ker tukaj nista le Loga ampak tudi Strmec in Predel, katera imata vprav tako pravico tirjati pošto kot Sp. Log. Kaj bi Sp. Ložani rekli, da bi morali v Strmec, ali mogoče celo na Predel po pisma hoditi? In obratno, je li bilo to pravično, da so bili radi ene osebe primorani Predelčeni in Strmčeni v od Predela dve uri oddaljeni Sp. Log na pošto hoditi? Ni li na sploh bolje in pravičnejše za celo občino, da je poštni urad v nje središču, kjer so ob enem tudi vsi drugi uradi, s katerimi imajo občinarji vedno opraviti?

Slav. c. k. pošto in brzojavno ravnateljstvo v Trstu je opravičene prošnji koj ugodilo, z opazko, da županstvo naznani primeren prostor za urad. Ker ta čas ni bilo najti primerne prostora v to, je uplival g. župan na posestnika sedanjega poštnege lokala, kateremu je ob enem tudi varuh, da je pripravil prostor, kjer je sedaj pošta. Če mu je g. župan gnočno pomagal, je storil kot varuh svojo dolžnost, še več — dobroto! Gospa M. seveda mora plačevati sedaj primerno najemnino. Tudi bi prizadeti občinarji še nadalje trpeli krivico s tem, da je bila pošta v Sp. Logu, ko bi ne bilo se različnih drugih sitnostij!

Da g. kurat ni pod zastavo „Narodno napredne stranke“, je dandanes skoraj samo ob sebi umljivo, vendar pa je primeroma zelo zmeren in miroljuben, tako da se ne gane, ako se ga občutljivo ne pika. Ložka občina ga bode imela gotovo v blagem, trajnem spominu radi njegovih obilnih žrtv in dobrot. Le škoda, da nas meni zapustiti! Gotovo bode po njem žaloval slehern občan.

Čudno se nam je zdelo torej, da sta bila takó napadena gori imenovana gospoda. Zdi se nam, da to izvira le iz osebne mrznje in podpihovanja do teh gospodov, in na tak način ste bili zapeljani v tem pogledu Vi, g. urednik, in po Vas naše čislano glasilo „narodno-napredne stranke“ — „Soča“! Bodi dovolj! Rečem le še: Bodo pravični ter dajmo vsakemu svoje!

Opomba uredništva. — Dopis priobčujemo kot tretji glas v tej zadevi z izrecnim dostavkom, da reč je sedaj po treh glasovih tako dognana, da ne sprejmemo v tem oziru nobenega dopisa več, ker nikakor nam ni na mislih, gojiti krajevne razprtije s tem, da se take ali slične reči obravnavajo v javnosti. Torej prosimo prizadete, da si uravnajo vso reč lepo doma tako, da bo prav!

Domače in razne novice.

Zopet zaplemba. — V današnjem zjutranjem izdanju nam je zaplenilo drž. pravd-

ništvo v dopisu s Krasa v tretjem odstavku en stavek, s katerim je hotel dopisnik označiti velike gospodarske obljube vladine.

Zrelastni izpiti. — Včeraj so pričeli zrelostni izpiti na tukajšnjem gimnaziju in na realki. Maturantov je na gimnaziju 27, na realki 14.

Klerikalne lopovščine. — Zopet „lo-povščine“! Strašno smo „suzovi“! Ali je mo-góče, kako drugače nazvati ta-le prigodek? Čujmo!

V zadnji „Soči“ smo objavili popra-vek, kateri je poslal „Gorici“ veleposestnik g. Franc Pignatari v Črnicah, odločen narodnjak in naprednjak. Toda klerikalni pos-fenjaki popravka niso sprejeli, češ da oblika ne odgovarja § 19. tisk. zak. — Mi tudi poznamo paragrafe in menimo, da po-pravek odgovarja § 19. popolnoma. Umeje-mo, da klerikalnim postenjakom ni po volji, ko jih g. Pignatari grozovito tolče po lažnjivih ustih, toda v smislu § 19. tisk. zak. bi bila dolžna, popravek priobčiti. — Ker pa „Gorica“ hoče, da njene laži ne bodo razkrinkane vsaj tam, kjer beró le njo, zato se je zatekla k izgovoru, da popravek ni spisan po zahtevah § 19. t. z., nadejaje se, da g. Pignatari radi tega si ne bo delal stroškov s — tožbo. Na tak način se je „Gorica“ že izognila po-pravku, dočim je „Soca“ priobčevala na-ravnó, smešne popravke župnika Grča in drugih njegovih solistljenikov. „Soča“ je čisto tudi iz svoje inicijative popravila netočne po-datke o političnem nasprotniku, ako se je pokazalo, da se mu je zgodila krivica. — „Gorica“ pa laže, obrekuje, zavija s škan-dalozno brezvestnostjo, a ko jej pride po-pravek, se ga izogne v nadi, da popravlja-vec ne bo tožil, ali pa, če bi tožil, da bi sodnija radi kake neznatne formalnosti tožnika odbila.

Reč je pa še hujša! „Gorica“ je na-znanila v „listnici“, da popravka ne sprejme, in je dostavila, da s popravki se dolgovi ne plačajo! — Tu jo imate „Gorico“ zopet pri onem lopovskem opraviilu, ki jo je že proslavilo! Tu javno razglašá, češ, da ima g. P. dolgove (!), a politika postenjaku tudi nečastno dejanje, da se hoče s popravkom komu prikupiti, dasi morebiti popravek ne odgovarja resnici.

Vprašamo: Koga na božjem svetu za-nima, če je kak veleposestnik tudi kaj dol-žan? Koliko posestnikov sploh je, da nimajo prej ali slej kakega dolga?! In take reči naj prihajajo tiskane v „Gorici“? Ali meni „Go-rica“, da bo na tak način terorizovala naše ljudstvo? Pravi pravcati revolver-journal! Pa se bodo čudili, ako govorimo o — lopov-ščinah!

Slovenska šola v Gorici. — Znano pritožbo goriškega magistrata je resila upravna sodnija na Dunaju v soboto tako, da je ugo-dila magistratu proti novi ministerski zahtevi, da mora preskrbeti za slovensko šolo drugo poslopje, ker Katinellijska vojašnica ni spo-sobna za to.

Italijani se vesele izida obravnave ter smatrajo s tem vprašanje s slovenski mestni soli v Gorici za rešeno tako, da če hočejo Slovenci imeti šolo, naj pošiljajo svoje otroke tje doli v bivšo vojašnico, v nezdravo po-slopje, oddaljeno od mesta.

No, pa menda se ni bila izgovorjena zadnja beseda v tem oziru! Dokazuje pa vse, da Lahi dosežejo, kar hočejo. Imajo poslanca, ki se brigajo in imajo povsod na Dunaju pristop, naši pa nikamor.

Javni plesi po okolici so zopet v cvetu. Na laski takt se mnogo pleše! — Še več, tudi laska povabila se zopet prikazuje. Ko-likor nam znano, ponekod prirejaleci plesa prepuste prirediteljem lepakov — goriškimi god-cem. Odtod laščina! Slovenski lepaki so slabo izvršeni. — Opozorjamo prirejalce na to okolnost! Lepake naj naročajo sami po svoji volji!

Finosti „Gorice“. — V uvodniku z imenitnim naslovom „Ahilejeva peta „Soče“ v zadnji stev. skuša „Gorica“ nam očitati „mlakuzo“, postavlja se visoko nad nas v kraljestvo finosti. V tem pa, ko nam hoče dokazovati, govori ta „fina devica“ tako-le fino: „razpor in ostudni boj prihaja od onega, ki hoče biti zmagovalac s pomočjo lažij in nesramnosti“, govori o „pou-liskem capinu“, o kandidatu za ono znano zolto poslopje ondi ob Soči, o „umazanih izrazih“, navaja „umazane zanjke brezverske nemorale one stranke, h kateri pripada lepo število naših narodnih nasprotnikov, in kateri so dali naslov „na-predne“ — govori o „polipovih rokah“ itd. Fino, kaj ne? Vsa čast dr. Gregorcicu, Berbuču in drugim! Potem pa se čudijo, če jim rečemo, da „banda“, katero ime jim pač najbolj pristaja!

Z Banjšie smo dobili pritožbo, da ta-mojnji kurat pre malo moli. Odkar je on tamkaj, vsako leto toča pobije, prej pa pod prejšnjim je 17 let ni bilo. Vrli Banjškarji dajejo kuratu vsega v izobilju, še več nego so dolžni, ali toče le ne more preprečiti. Ubogi Banjškarji so prišli do prepričanja, da morajo dobiti drugega duhovna, ki bo več molil. — Smo v l. 1900., in še toliko teme! In vendar imajo Banjškarji vedno duhovnika, ki vsako nedeljo propoveduje! Kaj!?! Tema, tema je potrebna!

V Soči so padli. — Voz znanega so-dovodarja Kosovela s steklenicami za sodo-vodo in takozvane „pašerete“ je bil padel v Soči na potu iz Gradišča v Gorico, ker sta se voznika zanesla na konja ter sta malce za-dremala. Konj je pri nekem kraju zavil s

ceste, padla sta oba voznika v vodo in z njimi tudi steklenice. Skode ima vsled tega Kosovel okoli 800 K.

Obesil se je. — Včeraj dopoldne se je obesil Jos. Pertscheider, lastnik „ka-varne Teatro“. Star je že 60 let. Pravijo, da je trpel v zadnjih dneh na nekaki maniji, da se mora usmrtiti, pravijo tudi, da so ga pri-silile gnotne razmere do tega koraka, ker ga veliko več stane poslopje, katero zida, kakor je bil proračunil. Taka smrt tako sta-rega moža je vzbudila mnogo začudenja.

Pokojni Pertscheider je bil rodom iz Švice. V Gorico je prišel se mlad ter si s pridnostjo pridobil premoženja. Že pred leti se je bila pokazala pri nesrečnejši bolezni na duhu, katera ga je bila sicer popustila, ali ne popolnoma. Pred kratkim je zopet to-žil o svoji bolezni, vsled česar je šel v Švico, iskat razvedrila in miru, ali ni ga našel ter se vrnil v Gorico. Obesil se je v svojem sta-novanju v ulici Alvarez št. 1. Obesenega ga je našla služkinja, baš ko mu je prinesel na-takar iz kavarne časnike na dom.

Prebilzu stroja v tovarni v Stračicah je prišla 16 letna delavka Angela Skarabat iz Sempasa, vsled česar jo je stroj zgrabil za obleko ter jo rnil na levi strani. K sreči je strojevodja ustavil stroj pravočasno, da ni bilo še večje nesreče. Prepeljali so jo v bolnišnico.

S češnje je padel. — France Vodo-pivčev z Gradišča je trgal češnje, kar se mu je spodrsnilo, da je padel z drevesa na zemljo. Padec mu je povzročil notranje bo-lečine, da ga je naložil oče na voz ter pri-peljal v Gorico v bolnišnico.

Opeknel se je včeraj v tovarni za cel-lulozo v Podgori delavec Jos. Markon, da so ga morali prenesti v bolnišnico.

Mesto poštnega odpravnika v Kam-nem. — Razpisuje se mesto poštnega od-pravnika na c. kr. poštnem uradu v Kamnem (III. razred; VI. stopnja) proti pogodbi in kaveiji 400 K; letna plača 300 K; uradni paval 80 K in letni paval 630 K za vz-državo na dan jednokratne pesne zveze Kramno-Tolmin in za dostavljanje poštnih po-siljatev.

Prošnje v teku jednega tedna na poštno in brzojavno vodstvo v Trstu.

Bratno društvo „Jubilej“ v Mav-hinjem se je odločilo, da priredi dne 8. julija t. l. veselico. Vspored se naznani pra-vočasno. Društvo je imenovalo g. pl. Alber-tij a, vodjo morskih kopelij v Sesljanu, svojim častnim udom.

Odbor pevskega društva „Nabre-žine“ je sklenil v svoji seji dne 24. t. m., da priredi javno tombolo v Nabrežini v ne-deljo dne 3. junija t. l.

To se prijavi v morebitno vpoštevanje glede prireditve zabav v bližnjih vaseh. Pred-sednik: Čahar tija.

Radodaren donesek. — O priliki neke svatovščine v Nabrežini, pri kateri je sede-loval tamosnji oktet, se je nabralo v gostilni g. Franja Nemea kron 4-15 za „Šolski dom“. Nadalje je daroval 2 kroni O. R. iz Trsta po gdt. A. Nemea. — Skupaj kr. 6-15.

Pri mikaki rodbini ne bi smeli pogrešati najboljših dveh ljudskih in domačih sredstev, namreč: Dr. Rosa balzam za želodec in pražko do-mače mazilo. Ista se dobita tudi v goriških le-karnah.

Razgled po svetu.

Državni poslanec dr. Ferjančič je imel v soboto v Kranju volilni shod, na ka-terem je poročal o položaju, govoril obsirno o češki obstrukciji s splošnega in slovenskega stališča, o bolnijski železnici itd. Nekaj od-lomkov govora priobčimo prihodnje.

Iz avstrijske delegacije. — V nade-ljevanje k zadnjemu poročilu: Pacák je dejal, da Čehi so se lotili obstrukcije, ker so videli, da Nemci so zmagali s to taktiko. Čehi zahtevajo le jednakopravnost v deželi, v kateri imajo večino ter so gnotno in kul-turelno enako močni z Nemci.

Da Avstrija nazaduje, tega niso zakri-vili Čehi, ampak tisti, ki jo v nasprotju z zgodovinskimi razvitkom, hočejo centralizirati in germanizirati. Ako bi se Čehom dovolila svoboda in razvitek kakor Madjarom, bi isti ne bili le zvesti podaniki svojega cesarja, ampak bi iz svoje dežele napravili tudi mo-gočno državo v čast Avstrije.

V očeh slovenskih narodov trozvezi nič ne škodi bolj, nego, ako se ista prikazuje vedno kakor zavetišče nemškega gibanja v notranjosti Avstrije.

Se po drugih opazkah je zaključil Pacák, rekoč, da Čehu ne zaupajo Goluhovskemu.

Del. Kozłowski je naglašal, tako po-trebna je politika miru, izrazil je željo po mednarodnem varstvu delavcev in po ure-ditvi časa dela, nadalje, da se popolnita se-verná in južna železnica, oživi tržaska trgo-vina ter pomnože kanali. Čehi je grajeval, da se v boju za pravično stvar poslužujejo sredstev, ki jih morajo kompromitirati. Poljski klub želi pošteno posredovati v dosegu miru. Poljaki želijo premirje, o katerem bi se pre-dmeti, ki so neobhodno potrebni, da ne za-stane državni mehanizem, izločili iz obstrukcije.

Del. grof Stürgkh je zavračal trditve Vencajza, del. Gambini je „poprav-ljal“ (!) nasproti Vencajzu, da Slovenci in Hrvatje lahko v deželnih zbiorih branijo svoje pravice in koristi, kjer da imajo po

zaslugi vlade celo privilegirano sta-liščell! Ako pa vzlic temu ne dohajajo v deželni zbor, delajo to-le zato, ker bi ho-teli nadvladovati pozabivši, da so oni v manjšini.

V včerajšnji seji je pral zamorca grof Goluhovski, naš minister za zunanje posle. Odgovarjal je na razne govore proti trozvezi, katero je hvalil ponovno. Proračun za zv-nanje posle je bil sprejet.

Kaj bo z državnim zborom? — Po-litiški krogi sodijo, da vlada namerava po-skusit se enkrat, da združi vse stranke desnice in leve v boj zoper Čeha. Levice se o tem že prično posvetujejo, ali po drugi strani se čuje, da ministerski predsednik sam nima kdo vé kakega upanja o tej nameravani vojni proti Čehom. Neki češki list pa trdi, da vlada ne misli razpustiti državnega zbora, marveč hoče oktroirati jezikovni zakon za Češko in Moravsko ter nov drža v noz borski o pra-vilnik, po katerem bi bila nemogoča vsaka obstrukcija!

Ministerski predsednik Körber o položaju. — Dopisnik krakovskega oficijel-nega glasila se je razgovarjal z ministerskim predsednikom o sedanjem političnem položaju. Pravi, da so se razmere tako poostrele, da ni več mogoče odlašati z rešitvijo krize. Toda z absolutizmom se kriza ne da lahko rešiti, taka rešitev je zelo problematična. Resni po-litiški se morajo ozreti po drugem izhodu iz zagate. Vlada je predložila jezikovne načrte. Češkim zastopnikom, ki so pričeli obstrukcijo proti Claryju, ker odpravljenih jezikovnih na-redeb ni nadomestil z jezikovnim zakonom, tudi ti načrti niso všeč, akoravno splošna javnost z njimi ni v obče nezadovoljna. Iz tega sledi, da parlamentarne razmere niso zdrave in da vlada ne sme kapitulvati, ker bi sicer obstrukcija ostala zmagovalka. Mno-gostransko se dela na razpust drž. zbora. S tem res dosedaj ni poskusila nobena vlada. Toda predno se odloči vlada za ta korak, je treba dognati, ali morejo stranke same pre-magati obstrukcijo. Treba bo pričeti najod-ločnejši boj proti obstrukciji. Poljski klub je že uvidel to potrebo; treba je, da prične z dejanji. Vplivati mora tudi na ostale stranke na desnici, da se udeležijo energičnega boja. S tem seveda ni rečeno, da mora biti ta boj zmagoslaven, a poskusiti se mora z njim, in sicer častno, odkrito in energično. Desnica ne sme kazati take nemarnosti, kakor za grofa Thuna. Prenasati treba dolge seje, a tudi osebne napade in žalitve. Pokazati mora desnica dobro voljo. Dokler pa ne pada tega dokaza, ni čudo, da se vedno govori o raz-pustu drž. zbora kot jedinem dosedaj še ne poskušenem sredstvu.

Stavka v Vevčah. — Mej sredstvi proti izkoriščanju ubogih delavcev je tudi stavka, katero tzv. katoliško in krščansko-socijalno časopisje seveda obsoja, češ: kato-liska cerkev je proti takemu ravnanju. Ali ne vselej, kedar vidi, da bi bilo radi kalne vode boljše ribariti v stavki, se tudi krščan-sko-socijalni tisk ne straši podpirati to sred-stvo. Sedaj trajajoča stavka v Vevčah, ne-daleč od Ljubljane, nam zopet to kaže.

Mi za sedaj drugega reči ne moremo, kot konstatovati dejstvo, da je temu tako. Bodočnost pa zopet pokaže, kako bo. Bojimo se, da ne bodo gospodje, ki sedaj hočejo stavko in stravkujoče delavce vzeti v zakup, prvi izdali delavce ter jim rekli: stavkati dalje ne gre, pojdite na delo, pokazali ste že svojo silo, respect bodo že imeli pred Vami itd. Zakaj tako? Poznamo pač pre-dobro krščansko-socijalne organizacije! Se-veda bode za nas najveselejše, če bodo-mo mogli konstatovati dejstvo, da se je opravi-čenim zahtevam delavcev popolnoma ustreglo. Pa če bi to tudi izveli krščanski socijalci!

Mi smo prepričani, da so delavci v Vevčah sli v boj prisiljeni vsled neznosnih razmer. In želeli bi, da zmagajo njihove pra-vične zahteve. Žal nam pa je ob enem, da hočejo to izkoristiti ljudje, ki so drugače prav veliki neprijatelji vseh stavkujočih delavcev. „Slov. List“ poziva, da naj se zbira na stavko. Dvomimo, da bi kaj prida zbral, ker tisti na strani „Slov. Lista“, ki bi mogli dati, n e bode dali, pač pa bodo seveda v nevar-nosti borni krajecarji drugih ubogih delavcev. Če bi čast. naši duhovščini bilo istinito kaj na tem, da pomaga ubogim, zatiranim de-lavcem, to bi se tem takoj pomagalo. Vpliv duhovščine bi tu mnogo izdal; bil bi tudi na pravi mestu. Če bi pa bil brez vspeha, potem — no, premoženje „mrtnve roke“ bi tu izdatno pomagalo, da si delavci v Vevčah „priboré vsaj človeško življenje“. Mi smo na strani stavkujočih, ker smo prepričani, to opetujemo, da so njihove zahteve opravčene.

Obšinske volitve na Dunaju. — V 1. volilnem razredu so dobili liberalci 14 mandatov, kršč. socijalisti pa 7; tako so zgubili liberalci 7 glasov v tem razredu.

Vojna v južni Afriki. — Poročajo, da odposlanstvo uplivnih meščanov je bilo pri predsedniku Krügerju ter je zahtevalo od njega, naj se uda. Odgovoril je baje takó, da o tem odločijo poveljniki. — Angleži so prekorajili reko Vaal. Tako se bližajo Johan-nesburgu, v katerem nameravajo Buri raz-streliti zlate rudnike. Izgub. so imeli jako malo. Ko prodro v Johannesburg, pojdejo proti Pretoriji, kjer utegne skončati ta ne-srečna vojna, ako se vmes ne pripeti kaj izvenrednega.

Med tem, ko se angleški vojaki bojujejo v južni Afriki, ko vsi nesehčeni svet obsoja vojno Angležev proti Burum, obhajajo te

dni na najslavnejši, na 81. rojstni dan kraljice Viktorije, kraljica umrova, si o t-ju s. Danesnja poročila. — Na general French je dopel v Johannesburg. Na drugi strani pa, da Angleži so zasedli Senekal.

Raznotero. — V Milni na otoku Braču je nastal dne 26. t. m. velik požar, kateri je udušilo šele moštvo vojne jadije „Najade“, ki je bila v bližini. — Obenit zbor družbe sv. Cirila in Metoda za lastro se bo vršil dne 31. t. m. v prostorih društva „Zora“ v Opatiji. — Pevsko in bratno društvo v Marezigah pri Kopru priredi veliko veselico dne 10. junija. Sodelovalo bo tudi več drugih pevskih društev. Dobro znamenje za Marezige!

Narodno gospodarstvo.

Čevljarska zadruga v Mirnu. — „Trgovsko in obrtno društvo za Gorisko“ je razvilo tekom prvih 6 mesecev tako čilo in krepko gibanje, da je naravnost občudovali delavnost društvenega vodstva. Po deželi se je prirejalo shode, poučevalo na njih v poljudni besedi trgovce in obrtnike ter se jih vspešno budoval k napredku in k organizaciji. Isto se je delalo po časopisih..... In to ni bilo zaman. Poučne besede niso padle na ska-lovje, temveč na plodna tla. „Mizarska za-druga v Gorici“ je že ustanovljena, v prvi tek pride v kratkem; tovarna nadplavov že posluje — ustanovil jo je vsled inicijativ na-šega društva g. Iv. Drufovka; o stolarski zadrugi se živo razpravlja, istolako so na dnevnem redu — krčmarske zadruge..... Obrtni muzej je v polnem teku, zanj se zbira že prispevke. Nekateri odlični rodoljubi so poklonili že lepe svote.... In nadejati se je, da se tudi še nekateri drugi spomnijo na naše velevažno podjetje. Poizvedovanja se vrše z ozirom na neke tovarne, ki bi bile za nas velikanska pridobitev. Našemu društvu nasproti vejejo dvojni — „različni vetrovi“, ali to ga ne moti, kajti: kdor zaupa vse in pravično svojo stvar, se ne ozira niti na levo niti na desno, gre čvrsto na delo. Naše društvo sledi vedno principu: razmišljati in razmišljati, trozno vse prevdariti, potem se-le na dan s projektom. Dejstvu pa, da je toliko projektov že v teku, je vzrok ta, da jih je poklicala v življenje živa potreba. Nova doba se tudi pri nas živo obetui s svojimi „novostmi“. Upirati se ji s staroko-pitnostjo, ne gre; bilo bi tudi brezvspešno. Skusati moramo: korakati ž njo ter ji alo-diti na vseh njenih „ekskurzih“. Seveda ne brez miselnosti, temveč po treznem razmišljanju! „Nova“ doba nas je tudi na Goriškem poiskala. In iz tega sledi vse to, kar smo zgorej napisali. Naš obrtnik jo občuti, po-magati pa si sam ne more. In vsled tega ima „Trg. in obrt. dr. za G.“ vse take reči na dnevnem redu.

Obrtniki sami prihajajo v društvo ter prosijo, naj jim se pomaga slediti mo-dernemu, novemu razvoju obrti in trgovine. Za danes se nam je omejiti na en sam vzgled.....

Minule dni so naprosili mirenski čev-ljarji naše društvo, položivši mu svoje ne-prilike in svoje stanje, da naj društvo pri-re-di v kratkem v Mirnu shod čevljarjev, kjer bi se pogovorili, kako si pomagati, da bode boljše. In v nedeljo dne 27. t. m. smo že bili na zaupnem shodu čevljarjev v Mirnu, kjer se je pri soglasnem pritjevanju skle-nilo: začeti delati na to, da se ustanovi „čevljarska zadruga“ v Mirnu. Shod se je vršil tako le:

G. preds. Dekleva otvori zaupni shod čevljarjev v Mirnu, pozdravlja zbrane — zbrali so se vsi čevljarski mojstri iz Mirna in Rupe — ter da besedo g. Gabrščeku, ki pojasnjuje namen današnjega shoda. Pov-darja, da je današnje zborovanje večinoma informativno. Pravi: vi povejte, kje vas čevlji žuli, mi pa povemo, kako bi se temu odpomoglo. Po njegovih besedah nastane živa debata. Gg. čevljarski mojstri so pojasnjevali svoje stanje. Čulo se je mnogo prebitkih resnic. Vse njihovo pripovedovanje pa nam je pričalo jasno, da tako, kakor je slo do sedaj, ne sme iti več, da tu treba izdatnega leka. Ko so povedali bistveno vse, je zbra-nim v kratkih potezah g. Kristan še enkrat predočil celo stvar, na kar je g. dr. T. Tuma, pojasnil bistvo čevljarske zadruge, ki bi, kakor je videti bila jedina v stanu, vspešno pomagati k boljši bodočnosti. Dr. H. Tuma je obsirno pojasnil najprej ono, kar se je na Goriškem že storilo na združnem polju mej obrtniki. Pokazal je na stolarsko zadrugo solkanski obrtnikov v Gorici. Razložil je pra-vila in delokrog takih zadrug, ki so usta-novljene ravno na istem temelju kakor mora biti ta mirenskih čevljarjev. Koncal pa je svoj prav poučni govor z nado, da se čez 14 dni zopet vidimo, mej tem seveda naj dobro pre-bera pravila, ki so se mej nje razdelila.

Prisotniki — nad 60 po številu — so prav pazno sledili gospodom govornikom; videlo se je, da ta shod obrodi prav lepih plodov.

Na neka izvajanja na shodu se pa po-vrnemo v četrtek.

Okrajna posojilnica v Komnu reg. zadruga z neomejeno zavezo naznanja, da prične s 1. junijem t. l. svoje poslovanje. Hranilne vloge, ki se sprejemajo od vsakega, se bodo obrestovale po 4½%. Po-sojila (samo združnikom) dajala se bodo: proti uknjižbi po 5½% na osebni kredit po 6% Uradni dan je vsaki četrtek.

„Ljubljanska kreditna banka“. — To je ime novega denarnemu zavodu, ki se je ustanovil na Vnebohod v Ljubljani; z njim se izpopolni naša denarna organizacija. — O tem zavodu bomo se obširneje pisali. Danes omenjamo, da je bil delniški kapital 500.000 kron polno podpisanih za na ustanovnem shodu. Notranjo uredbo in delovanje banke pojasnijo §§. 4. do 10., katere naj kar po-natisnemo.

§ 4. Akcijski kapital znaša 500.000 kron, ki je razdeljen v 1250 polno uplaćanih del-nic po 400 kron.

Delniška glavnica se more povišati z izdajo novih, polno uplaćanih delnic po 400 kron, ako to občni zbor sklone in se sklep oblaščveno odobri.

Občnemu zboru pridržano je sklepanje o pogojih oddaje novih delnic in zlasti o določitvi kurza za oddajo novih delnic.

Ta kurz se ne sme nikakor pod pari določiti in se ima vselej za to skrbeti, da se povodom izdaje novih akcijskih uplaćano sku-pilo kolikor možno neprikrajšano delniški družbi izroči in dovede.

Kar znaša skupilo za novo izdane ak-cije več kakor njihova nominalna vrednost, pripade rezervnemu zakladu družbe.

§ 5. Delnice s podpisom družbine firme se glase na imetelja, so opremljene s kuponi, glasečimi se na prinosca in s talonom.

Obrazci delnic, kuponov in talona so pravilom pridelani.

§ 6. Vsak imetelj ene delnice je v raz-merju k družbi delničar.

§ 7. Po razmerju imejocih delnic je vsak delničar deležen vsega družbinega pre-moženja, njenega dobička, kakor tudi njene izgube.

§ 8. Delnice ali kuponi nadomestujejo se z novimi le tedaj, če so se izgubljene za-konito amortizovale.

§ 9. Družba jamči z vso delniško glav-nico in vsem imetjem za vse svoje obvez-nosti.

§ 10. Kreditna banka ima nalogo, pre-skrbeti denarjev trgovini in obrti s tem, da eskomptuje menjice in izvršuje druge kupčije, ki so določene v teh pravilih.

Take kupčije se posebno:

a) eskomptovanje menjic, nakaznic, in obveznih listin z določenim zapadlim ali od-povednim rokom;

b) sprejemanje denarja na obresti proti izdaji obrestonosnih blagajniških nakaznic;

c) sprejemanje gotovine na vložne knjižice. Blagajniške nakaznice morejo se glasiti na imetelja ali na prinosca in morajo zna-šati najmanj 100 kron; najnižji znesek na vložne knjižice pa je določen na 50 kron.

Družba mora predložiti obrazce za bla-gajniške nakaznice in za vložne knjižice v oblaščveno potrjenje.

Vsak mesec mora družba objaviti stanje izdanih blagajniških nakaznic in na knjižice uložnega denarja in ne sme oboje skupaj prese-gati dvakratnega zneska uplaćane del-niške glavnice;

d) dovoljevanje predajmov na plemenite kovine v denarni ali drugačni obliki, na vred-nostne listine in na vsakovrstno blago;

e) nakup in prodaja vrednostnih listin in blaga na lastni ali tuji račun;

f) tekoči račun in giro-konto;

g) raznovrstna komisijska in menjalniška opravila;

h) dovoljevanje predajmov na surovine, poljske in druge pridelke in na varante ter prirejevanje nakupa in prodaje blaga v za-konitem okviru;

i) reeskomptovanje menjic;

j) pospeševanje in udeležba pri industrijal-nih, komercialnih in drugih obče-koristnih podjetjih;

k) hranjevanje plemenitih kovin v denarni ali drugačni obliki, vrednostnih listin, vsako-vrstnih efektov in hranilnih knjižic.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladčičar
v Gorici na Kornu št. 3.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8
priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furianskih,



briskih, dal
matinskih in
isterskih
vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.
Cene zmerno. Postrežba poštena.

Važno za vsakega!

Razprodaja!
Za neverjetno nizko ceno, za samo gld. 2-95, se vdobi krasno garnituro, inajbo naslednjih štirinajst drago-cenih krasnih predmetov:



Važno za vsakega!

- 1 žepna ura iz niklja Anker-Rem. (na željo posrebrnjena) s krasno vdelanim okrovom, natanjko regulirana s 3-letnim jamstvom ter etui.
- 1 eleg. oklopna verižica iz niklja ali goldina s privezki vred. Parizni sistem.
- 1 kravatna igla iz goldina z vdelanimi briljanti.
- 1 par pozlaćenih zapestnih gumbov. Znamka „Garantie“.
- 1 garnitura gumbov iz goldina za predsrajnike in ovratnike; 5 komadov.
- 1 par uhanov iz priskega srebra, uradno zaznamovana.
- 1 prslan iz goldina z eleg. kamnom.
- 1 pomaniševalno žepno zrcalo v etui.

Teh štirinajst krasnih in dragih predmetov z uro Anker-Rem. razpošilja za samo gld. 2-95, proti povzetju ali naprej poslanim zneskom trulka

Bratje Hurviz,

Eksportna hiša, Krakau, Stradom 17 (Avstr.)

Kar ne ugaja se tekom 8 dni sprejme nazaj ter denar vrne, da se kupovalec nima bati nikake nevarni sti.

Bogate ilustrovane kataloge vseh dragocenosti zastoj in franko.
Sprejemajo se preprodajalci in agentje.

KAVA

DRUŽBE

SV. CIRILA IN METODA V LJUBLJANI.

Ivarina je najboljša cikorija.



ZALOGA

PRI

IV. JEBAČINU

V LJUBLJANI.

Canjena gospodinja!

Ne dajte si usiljevati drugih izdelkov cikorij, ampak zahtevajte povsod najboljši pridevek k pravej bobovi kavi, to je cikorija ali: „Kava družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“

Dobiva se povsod!
Glavna zaloga pri: IVANU JEBAČINU v Ljubljani.

Stečaj.

„Goriška ljudska posojilnica“ odda v najem s koncem tek. leta v hiši štev. 7., gosposka ulica, one prostore, kjer je sedaj slaščičarna g. Baumann Antona, z delavnico vred.

Pismene ponudbe izročé naj se zapečateno ob uradnih urah od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 3. ure popoldne v združnih prostorih najkasneje do dne 2. junija t. l.

V Gorici, dne 25. maja 1900.

Ravnateljstvo.

100 do 300 gld. mesečno

lahko zaslužijo osebe vseh stanov in v vseh krajih s prodajo zakonito dovoljenih drž. papirjev in srečk, a da ni potrebna glav-nica in ni nikaka nevarnost. — Ponudbe pod Ludwig Österreich. VIII Deutsche gasse 8 Budapest.

Službe išče!

V privatno hišo želi vstopiti 39-letni mož, neoženjen, več slovenskega, nemškega in nekaj laškega jezika, bodisi kot postrežnik, vratar ali kaj slitnega, bodisi tudi kot vrtnar. Več pové upravništvo.

Slavnoznana

Švarova gostilna v Komnu
se oddá

takoj v najem

z vsemi potrebnimi prostori, Pogodba po dogovoru, bodisi od litra ali pa proti letni najemščini.

Podpisana priporočata slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi, svojo novo urejeno
prodajalnico jestvin.

V zalogi imata tudi raznovrstne pijače, n. pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinje-vec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goružice (Senf), Ciri-Metodovo kavo in Ciri-Metodovo milo ter drugo v to stroko spadajoče blago. Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Kopač & Kutin,
trgovca v Semenški ulici št. 1
v lastni hiši, kjer je »Trgovska obrtna zadruga«

Zaloga piva

I. kranjske eksp. pivovarne na par
T. Fröhlich-a

na Vrhnik pri Ljubljani,
odlikovana na razstavi v Rimu in Bruselju
s častno diplomom in zlato svetinjo.

Glavni zastop in zaloga za Gorico in deželo:

Josip Rován

Gorica — Rabatšič št. 18 — Gorica.

Podružni zalogi:

Ferdinand Žagar, v Gorici, ulica Ascoli št. 25.
(gostilna J. Cluffarin blizu Kornu).

Franc Furjan, gostilna na Goričici pri „Rebku“.

Bolj kakor druga leta se letos to iz-borno pivo posebno odlikuje v dobroti. — V zalogi se nahaja vedno zveže in dobro ule-zano, da se lahko cenj. gg. odjemalcem po-streže v popolno zadovoljstvo.

Priporoča se rojakom v mestu in na deželi z odličnim spoštovanjem udani

Josip Rován, glavni zastopnik.

Kuštrin Anton

trgovec

z jedilnim blagom

Gosposka ulica št. 23.

Priporoča svojo zalogo jestvin v kolonijah po jako nizkih cenah.

Ima zalogo vsakovrstnega olja, na vadnega in najfineje vrste „Luka“.

Razpošilja naročeno blago tudi na deželo po pošti od 5 klg. naprej.

Obljubuje točno in hitro postrežbo.

Klavir

v dobrem stanju je na prodaj.

Kje, pové naše upravništvo.

Leta 1881. v Gorici ustanovljena tvrdka

E. Riessner, v Nunski ulici 3,

(nasproti nunski cerkvi)

priporoča preč. duhovščini in slavnemu občinstvu svojo lastno izdelovalnico umetnih cvetlic za vsako-vrstne cerkvene potrebe. Ima veliko zalogo nagrob-nih vencev, za mrtvaške potrebe, voščeno sveče itd. vse po zmerni ceni. — Naročila za deželo izvršuje točno in solidno. Priporoča slav. občinstvu tudi svojo S. cl.) tiskarno črk na perilo. (P. cl.)

Novoporočenci pozor!

Štejen si v čast naznanjati slavnemu občinstvu, da sem razširil trgovino pohištva v ulici Viturini, glavni vhod v gosposki ulici.

Anton Breščak

v Gorici, gosposka ulica 14, blizu lekarne Gironcolljeve.

V zalogi
ima najelegantnejše
sobe, na katere se
še posebej opo-zarja!

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo za vsaki stan. Pohištvo je po najmodernejši slogi, posebno spalne jedilne in posetne sobe so po Nemškem slogu odlikovanih Črnigojevih delavnic v ulici Ponte nuovo in via Leon, katere so lepše in ukusneje izdelane in ceneje od Dunajskih in Budapeštanskih tovarn. Ostalo pohištvo je od prvih mizarskih mojstrov.

Sprejema se naročila in izdeluje po izbiri obrisa, najceneje in v najkrajšem času.

Boga'a zaloga podob na platno in šipo z različnimi okvirji. Belgijska brušena ogledala vsake velikosti. Različno pohištvo, kakor: toaletne mizice, različna ohešala, preproge za okna i. t. d. Različne stolice iz trsa in celulojda, posebno za jedilne sobe. Blazine iz strune, afriške trave, z žimami in platnom na izbero ter razne tapetarije.

Reči, katere se ne nahajajo v zalogi, preskri-bijo se po izbiri cenikov v najkrajšem času.

Daje se tudi na obroke, bodisi tedenske ali mesečne. — Pošilja se tudi izven Gorice po železnici in parobrodih.

Dr. Rosa balzam

Pražko hišno mazilo

za želodec

iz lekarne B. FRAGNER-ja v PRAGI

je splošno, že 30 let znano domače zdravilo, katero pospešuje tek, olajšuje prebavo in lahko odvaja. Pri rednem uporabljanju ojačuje pre-bavne organe in drži v pravem toku. Velika steklen. 1 gld., mala 50 kr. S pošto 20 kr. več.



Pozor! Vsi deli zaboja so zaznamovani s zraven natisnjeno in zakonito priznano zaščitno znamko.



Glavna zaloga: Lekarne B. FRAGNER-ja, c. kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“ v Pragi, Mala strana, na voglu Spornereve ulice,

potem v Gorici v lekarnah Cristofoletti, Gliubich, Pontoni in pl. Gironcoli.

Dnevno razpošiljanje po pošti. — Zaloga v vseh lekarnah Avstro-Ogerske.

Glas gre po deželi

da so se testenine „Prve kranjske tovarne testenin Žnidaršič & Vlenčič iz Hirske Bistrice“ priljubile v vsakej rodbini kjer so jih pokusili. Makaroni fidelini in razne vloge za na juho so zanesljivo prave le v kartonih po 1/2 kg z gornjo firmo.